

HRVATSKA RIEČ

PREDPLATA: Za ŠIBENIK I AUSTRO-UGARSKU sa dostavom u kuću mjesečno K 1-25, godišnje K 15.— Za INOZEMSTVO suviše poštarina. — Plativo i utuživo u Šibeniku.

POJEDINI BROJ 10 PARA.

VEČERNJI LIST

Izlazi utorak, četvrtak i subotu

Telefon br. 31. — Čekovni račun 71.049

UREDNIČTVO I UPRAVA „Hrvatske Rieči“ nalaze se u „Hrvatskoj Tiskari“ (Dr. Krstelj i drug). — Rukopisi ne vraćaju se. — Nefrankirana pisma ne primaju se. — Tisak „Hrvatske Tiskare“ (Dr. Krstelj i drug). — Vlastnik, izdavaatelj i odgovorni urednik JOSIP DREZGA.

OGLASI PO CIENIKU.

God. IX.

ŠIBENIK, utorak 28. siječnja 1913.

Broj 786

Akcija velesila.

Mir ili evropski rat.

Englezka i Italija odposlaše svoje ratne brodove u turske vode. Za Rusiju se je javljalo, da njenih 12 brodova već krstari pred Bosforom.

Službena „Rossija“ ovako označuje stanovište velesila: Uzrok novom položaju u Carigradu, držanje velesila prama balkanskom ratu, koje se očitovale u skupnoj noti predanoj Porti, nije se promijenilo. Ruska vlada učiniti će sve moguće, a da rat svrši. Imamo razloga ako pretpostavimo, da je čitava Evropa složna u ovim miroljubivim namjerama. Evropa očekuje od novog turskog ministarstva, koje treba pouzdanja velesila, da pokaže svoje razborito pomirljivo razpoloženje koje odgovara životnim interesima Turske, kakvo je pokazao Kiamil paša koji je tako nenadano izčeznuo sa pozornice.

„Matin“ javlja iz Londona. U balkanskim krugovima izjavilo se mišljenje, da će Rusija sada poslati svoje ratne brodove u Bospor i izkrcati čete u Traciju. Pred ovom prietnjom uzamknuli bi Mladoturci.

„Gaulois“ piše: Ako se Rusija sada makne, na to bi odgovorila bez sumnje Austro-Ugarska, a pita li se, zašto Rusija hoće da sada stupi u ofenzivu, mora se odgovoriti, da se za Rusiju radi o stvari cilog Slavenstva, protiv kojega se obračunaju sve njemačke intrige.

„Vossische Zeitung“ je previše ratoborna te veli: Vlasti ne mogu ostati skrštenih ruku, ako Rusija oživotvori svoju prietnju. Već i sada su na jedno oko zažmirile. One se pričinjaju, kao da ne znadu, zašto je Bugarska povećala Varnu kao trgovačku luku, da nitko ne vidi, kako Rusija danomice šalje preko Crnog mora dobrovoljce i ratni materijal i tako se ogrešuje o neutralnost u korist Bugarske. Ali neutralnost će Rusija tek onda povrediti, kada oživotvori svoju prietnju. Englezka se nije mogla pridružiti Rusiji prigodom njezine demarhe u Carigradu. Ako Rusija svoje čete pošalje u tursku Armeniju, morat će Englezka doviknuti svojem prijatelju: Hands off! Isto tako ne bi Englezka mogla pristati na to, da Rusija sama riješi pitanje Dardanela. Već je 1878. Englezka Rusiji zakrčila put na Carigrad. To bi se moglo ponoviti. A Austrija? Čim bi Rusija pošla na Tursku, trebala bi Austrija navaliti na srbsku granicu. Moguće je, da će Austrija ostati mirna. Niti Italija ne bi dugo razmišljala, nego bi zauzela egejske otoke. Ako

Rusija dirne u istok, usplamtio bi evropski rat.

Izvedenje državnog udara.

U Carigradu vlada stroga cenzura tako da je nemoguće točno saznati, kako je revolucija izvedena. Dopisnik londonskog „Daily Chronicle-a“ o tome kaže:

U četvrtak, u 3 i 15 poslije podne, kad se na Porti održavalo ministarsko vijeće, dojuri na konju Enver bey, a za njim velika masa svijeta, koja je demonstrirala protiv vlade. Enver bey ugje u zgradu, a poslije kratkog vremena izigje opet i stade arangirati masu za produženje rata. Svjetina je udarala: „Dolje Čamil paša!“ Enver bey i Halil bey opet pogjoše na Portu, a komandant Carigrada zaključa za njima vrata i odvede ih u ministarsko vijeće. Tu je Enver bey držao govor, u kome je ministrima predbacivao, da su protiv volje naroda pristali na odstup Jedrena i pozvao ih je da predadu ostavku.

Dolje su međutim trajale demonstracije i dalje.

Camil tada sjedne i napiše svoju ostavku i preda je Enveru. Enver odmah ostavi napolje i pokaže masi papir, što je masu vrlo oduševilo. Na to je Enver sjeo na automobil i odvezao se u sultanovu palaču. Sultan je demisiju odmah primio.

Prsti Austrije?

„Daily Express“ širi viest, da je državni udar u Carigradu bio poduzet u uvjerenju, da su prevratnici sigurni podpore Austro-Ugarske, time što bi Turska Macedoniju i Solun puno radije predala njoj nego li balkanskim saveznicima. Ako Turska mora da već odstupi Macedoniju i Solun, onda će ju odstupati mnogo radije Austro-Ugarskoj, nego li slavenskim balkanskim državama, i u tom su smislu navodno prošle sedmice vodili se dogovori sa Austro-Ugarskom. Ova bi navodno imala doći u posjed Soluna i zemlje između Bosne i Egejskoga mora, te je za to garantirala Turskoj posjed Jedrene i jednog diela Macedonije.

Novo ministarstvo.

Mahmud Šefket-paša, veliki vezir i ratni ministar.
Prinz Said Halim predsjedništvo državnog vijeća.
Adil, unutarnje poslove.
Muktar (bivši poslanik u Ateni) vanjske poslove.

Mladoturski državni udar.

Enver Bey

General Nasim Pascha

Jezet Pascha

General Mahmud Šefket Pascha

Jedan dio častničkog zbora izveo je sa prvcima mladoturske stranke državni prevrat. Na čelu tome bio je Enver-bey, o kojemu smo donijeli obširnije podatke u zadnjem broju. Od kolovodja bijahu nadalje Mahmud Šefket paša, sadanji veliki vezir, Jezet paša, novi ratni ministar. Ove prikazuje današnja naša slika, a vidimo i usmrćenoga ministra rata Nazim pašu.

Ibrahim (bivši carigradski valija) pravosudje.

Rifaat (bivši predsjed. računarskog stola) financije.

Badgeria (senator) javne radnje.

Dželal trgovinu.

Askah pošte.

Šukri (bivši guverner Magnezije) bogostovje.

Mladoturci ne popuštaju.

Carigrad, 28 siječnja. Sve još razpoložive čete šalju se na Čataldžu i na Galipolje.

Carigrad, 28 siječnja. Glede Drinopolja novi kabinet stoji na stanovištu, da bi Drinopolje postalo neutralna zona Turske.

oružje; još je i izmijenio samostavnike, kao da je u izvorniku: *il ferro delle armi*.

207. u boj srtat. Izraz izvornika (cerca la pugna — tražit borbu) je mnogo jači. L. se poveo za Buzuličem, koji ima ipak ljepši izraz od njegova: „U krv srču“.

110—111. klopot Od kopita. Znade se da je klopot od kopita, pošto su konji već prije spomenuti, te je taj genitiv suvišan; pače nekako smeta, jer kao da i *strka I zagon* samo pripadaju riječi *konja* a *sadar* i *klopot* da ide uz *od kopita*.

212. I plač... Parka. I ovdje vrijedi primjetba učinjena k stihu 274 Buzuličeva prijevoda. U istu su manu upali i svi ostali prevoditelji, osim Sasso, koji pretočivši potpuno misao pjesnikovu, izražuje ju oblikom narodnih pjesama:

Stoji lelek, jauk i klicanje
I kobnijeh Parha proricanje. (268-261).

Da ovaj zadnji stih, kojim su slobodno prevedene riječi izvornika: „e delle Parche il canto“ dobro pogagja misao Foscolovu, dokazuje bilješka koju je sam pjesnik k ovim riječima stavio: „Veridicos Parcae“ coeperrunt edere cantus (Catul. Tetidii pir). Parhe su *pojući proricale* sreću ljudima pri rođenju i *pri smrti“*.

Vežicev prijevod (Stih 269—375, t. j. do konca).

Ovaj zadnji dio ne daje nam povoda skoro nikakvoj primjetbi. Moglo bi se samo

opaziti k stihu 307 da pridjev „sretne“ dodan imenici „zborove“ [Elizija] ovdje je neumjestan, jer pošto Elektra žali da ju Parka zove „iz miline dana i sladjenih života lahora u zborove Elizija“ nenaravno je staviti joj u usta, da ona zove „sretnim“ te zborove, pa zato i Foscolo joj to ne stavlja u usta; a k stihu 308: „šalje k Bogu zadnju molitvicu“, da je bilo tačnije mjesto „k Bogu“ staviti, kako je i u izvorniku, „k Jupiteru“, jer prvo je generično pa ne daje lako razumjeti, da je govor o Jupiteru. U stihu 358: „te srtajuc ljeze u grobnice“ gdje je govor o slijepom Omiru, stavno *srtajuc* je pogreška prepisivača, a ima biti *trtajuc* (brancolando).

Buzuličev prijevod,

od stiha 275 do stiha 384, t. j. do konca, nema što bi mu se imalo zamjeriti, teče lijepim stihovima i vjeran je izvorniku.

Ilijicev prijevod, od stiha 245 do stiha 350, t. j. do konca.

K ovome zadnjemu ulomku prijevoda učinit ćemo samo gdjekoju primjetbu, i ako bismo ih imali učiniti mnogo više; nu to radi kratkoće propuštamo, pak i s razloga što je ovaj zadnji dio prijevoda uopće bolji od prvoga dijela.

259. I procvili Olimp. „Olimp“ je gora, te ne može stati za „l' Olimpio“ izvornika;

trebalo je reći „Olimpski“ ili „Olimpijac“, t. j. Jupiter, koji na Olimpu prebiva.

321—325 *Vi poame i čempresi, što vas Zasagjuju snah Prtamove, Porast čete vajne vrlo brzo Sirotnjskim nakvasene suzom. Zakrille ml očeve,*

Koliko li je oslabljen utisak ove molbe Kasandrine, tim što je prevoditelj pretvorio u glavnu rečenicu u stihu 323 *Porast čete...* koja je u izvorniku odnosa rečenica! Pa koji logički vez ima ova glavna sa glavnom susljednom: „Zakrille“...? *Sirotnjskim*, ne odgovara talijanskom *vedovili* (udovičkim), koji se pridjev odnasa na *snah*.

327—329 *...tužit neće Obiteljskih jada, neporočan K oltaru će stupiti.*

Imalo bi biti: *S obiteljskih*; S je po svoj prilici slagar izpuatio. Mjesto pak *tužit ne će*, imalo bi stati: *tužit će manje*, jer izvornik kaže: *men si dorrà* i pravom, jer od obiteljskih jada niko nije sasvim prost. Rečenica: *neporočan...* imala se napokon združiti veznikom i sa predstojećom rečenicom, kako je i u izvorniku: „E santamente toccherà l'altare“.

335—341 *Cvilit će ta skrovišta tajna, Sve će groblje jednim glasom pričat O Iliju dvaput razorenu A i dvaput u velebnom sjaju Nad niemijem ulicam dignutu,*

ske i Bugarske, da ne bi bilo naoružano, a imalo bi autonomnu upravu sa guvernerom.

Carigrad, 28 siječnja. Najupltniji članovi mladoturske stranke zaključili da se niti Drinopolje niti egejski otoci ne imaju podnipošto odstupati.

Talaat bey izjavio je izjavitelju „Berliner Tagblatt-a“: Najsvečanije Vam garantiram, sve ako i 80.000 turskih mučenika pokrije tlo između Čataldže i Drinopolja, mi ćemo radije junački umrijeti nego se Drinopolja odreći.

London, 28 siječnja. Iz krugova bugarskih delegata izjavljuje se: Bugarska ozbiljno želi da sa Turskom sklopi trajan mir. Ako Drinopolje ostane tursko, rat će do malo godina ponovno buknuti.

Rusija se grozi.

Carigrad, 28 siječnja. Veliki vezir Mahmud Šefket paša bit će prisiljen, da čim prije sklopi mir, jer Rusija veoma ozbiljno se grozi, da će zaposjesti sve turske luke na Crnom moru. Nadalje bojat se je, da izmilji i arabsko pitanje.

Zahtjevi Rumunjske.

Sofija, 28 siječnja. Rumunjska je poduzela korake da se diferencije između nje i Bugarske brzo izglađe. Rumunjska želi takav izpravak granica koji ide preko onog što je dosad Bugarska priznala.

Rumunjska vlada naručila je u Njemačkoj mnogo materijala za željeznice i to uz bezodvlačnu dostavu.

Beč, 28 siječnja. Po viestima novina, rumunjske zahtjeve prame Bugarskoj podupiru Austrija i Rusija.

Turska sklopila zajam.

Carigrad, 28 siječnja. Turska je sklopila u Njemačkoj zajam koji dostaje da se rat može voditi čitavi jedan mjesec.

Javno mnijenje Rusije.

Pariz, 28 siječnja. Javno mnijenje u Rusiji svedj očitije pokazuje svoj interes za događaje na Balkanu te potiče vladu da se zauzme za sudbinu svoje braće. Ovo bi mogli dovesti samo do pogršanja položaja.

Da poljepša i trofej posljednji Pelidima kobrim.

Politi će, ide Zcviliti će. — Sve će... ispred ide veznik i. — i trofej, veznik i suvišan.

346—350 *Ti Hektore, počasti od plača Imati ćeš, sveta gdje no suzani Orošea bude krv livena Za domaju i dokle sunašće Bude sjalo nad bjedama ljudskim.*

Ispred *Ti Hektore* svakako ide veznik a, ispred *suzam* veznik i, jer bez prvoga nije istaknuta, kako je istaknuta u izvorniku (*E tu Ettore*), razlika između sudbine Trojanskih i grčkih junaka i sudbine Hektora, brata kasandrina, koji ne će samo živjeti u uspomeni naroda, nego će ga dopasti čistija i svetija slava: za njim će narodi suze lijevati. Bez drugoga pak veznika, i, nejasna je rečenica, koja kako stoji znači samo: „gdje no suzam orošena bude sveta krv livena za domaju“, a ne znači, kako bi morala: „gdje no krv livena za domaju bude sveta i suzam orošena“ (kako je u izvorniku).

(Nastavit će se).

Predplatite se na „Hrvatsku Rieč“!

Gradjanski rat u Turskoj.

Carigrad, 28. siječnja. Pogovara se da je između Mladoturaka i pristaša umorenog ratnog ministra Nazimpaše došlo pred Čataldzom do krvavih smutnja. Talaat bey je radi toga odputovao u Čataldžu.

Carigrad, 28. siječnja. Bivši sultanov komornik pušten je na slobodu te se je zaklonio u englezki konzulat. Sin bivšeg sejkul-izlama Muktarbey i sin Kamil Saida pobjeogoše u Rusiju, kamo je pribjegao i bivši policijski šef Carigrada.

Carigrad, 28. siječnja. Uapšeno je 150 osoba, politički sumnjivih. Mnoge osobe su pod pazkom.

U parlamentu predložiti će se da se Kiamil pašu stavi pod obuzbu.

Poktet proti Sultanu.

Carigrad, 28. siječnja. Pokret proti sultanu traje dalje te se opaža u stanovitim krugovima veliku uzbuđenju. Želi se, da bi princ Abdul Mešid zasio na prijestolje.

Miljkov u Beogradu.

Beograd, 28. siječnja. Pred odlazkom vodje ruskih kadeta Miljkova prirediše ovdješnji političari svečani banket na kojemu su držani politički govori.

Maslinarstvo i uljarstvo Dalmacije.

Od nazad 20-25 godina, uza sva nastojanja odlučujućih faktora, maslina u Dalmaciji gojila se je ne toliko radi ulja, koliko radi drva. Poljodjelac, uobče rečeno, nije maslini posvećivao nikakovu brigu. Na rdju svaka guba napada, pa tako u ono doba napadoše na naše masline uši i svaka druga guba, koja je i ono ploda što bi se pokazalo uništila u zametku. Bilo je bojazni, da se maslini u Dalmaciji, ako ne zamete trag, ali da ostane samo za drva. Uz to je nadošla i filoksera, te je sjeverna Dalmacija stala sve do Kaštela redom da vadi maslinu, a da ona ustupi mjesta lozi amerikanici.

Samo sreća je htjela, da je Bulić držao tečajve o maslinarstvu u Gružu i da je vlada uvela klaštiroce, što je mnogo pomoglo osobito kod izobraženijih slojeva težačke ruke, da je težak svoje nazore o maslini promjenio, te maslinu uzeo za ono što jest i ustupio joj mjesta ondje gdje joj je prikladno, njegujući je ne više kao grm za drva, već kao svaku drugu pitomu vočku.

Koliko je maslinovih stabala povadjenno u Dalmaciji, nek je dokazom to, što je Dalmacija prije, kad bi masline u srednju rodile, pak i ako slabo gojene, davala do 100.000 met. centi ulja, a danas niti polovicu toga, uza svu njegu klaštrenje i redovito gnjojenje sa strane razumna gospodara.

Ciene ulju bile su preslabe tako da bi većina posjednika govorila: „skuplje vino, nego ulje, pak belaju i masline! Držati ću ih samo toliko, da budem inao začina za kuću“. I ova niska cijena ulju uzrok je među ostalim, da je maslini bio navješten rat do izkorenuća.

Dalmatinsko ulje bilo je istisnuto sa svjetskih tržišta, a cijena mu je bila između 56-70 K q. Ovdje ondje nalazila se je po koja kap finog ulja, ali uobče uzeto dalmatinsko ulje bio je prosti material za strojeve.

Nismo vični nikoga hvaliti a osobito ne činovnike, jer je njihova dužnost da rade na dobro naroda, koji ga plaća, ali budi nam dopušteno reći, da je osnovanjem odsjeka za uljarstvo, kod zemaljskog gospodarskog vieća, kojim upravlja g. ministerijalni savjetnik F. Artman, nastalo novo doba po naše maslinarstvo i uljarstvo. Ovaj čovjek puujući Italijom i Francuskom upoznao je kakovo ulje zahlijeva svjetska trgovina i ukus potrošioaca, te je došao do uvjerenja, da dalmatinsko ulje posjeduje u sebi sva ona svojstva, koja su kadra, da se od njega bude moglo napraviti ulje, koje u trgovini i ukusu potrošioaca neće zaostati ni za francuzkim ni za talijanskim.

Došav u Dalmaciju stavio se je na posao. Znajući, da Dalmacija neposjeduje velikih maslinjaka, koji bi bili vlastništvo pojedinaca, stao je da osniva uljarske Zadrugu u koje je već uložena svota od 1 1/2 milijun kruna, od kojih je ministarstvo udjelo barem polovicu. Da zadruga budu pošteno djelovale, podvrgao je ih nadzoru većinom „Zadružnog Saveza“ i uveo je radi lakše pregledbe zajedničko knjigovodstvo, te izdao dotičnu uputu. U jednu rječ, naše je uljarstvo postavio na čvrst temelj i udario mu pravi put k napredku.

Od dalmatinskog materiala koji je — kako rekomo — služio samo za mazanje strojeva, pripraviio je fini tip ulja, koji se prodaje kao ulje za začini od 150-190 K kvintal franko Trst ili Beč.

Ova lijepa cijena ulju i osnivanje uljarskih zadruga pomogla je mnogo, da su posjednici promijenili svoje nazore o maslini, te su ju stali ponovno gojiti i za nju se otimati, što nam najbolje posvjedočuje ona silna jagma za mlade masline navrnute, koje stižu svake godine vladi a koja ih dieli iz svojih razsadnika.

Ove godine, kako nas listovi izvješćuju, misli se otvoriti u našoj zemlji 5 uljarskih zadruga, za koje će se potrošiti 300.000 K, od kojih jedna u Šibeniku, a uložiti će se za zgradu i strojeve preko 70.000 K. S naše strane ne možemo ino, nego, vidivši ovaj liepi napredak na polju našega uljarstva, preporučiti svakom posjedniku i našem težaku, gdje je god mjesta za maslinu, da joj ga dade i da ju posadi, a one što ima brižno pazi, jer će cijene vinu malo po malo padati dok će doći i do toga, da ne će moći isplaćivati ni trud ni trošak oko loze amerikanice uloženi, dok naprotiv cijene ulju, i ako ne će rasti, ma neće ni padati; pak opet na vino u konobi dolaze svake godine, a kad pregodišti i još više, svake nevolje, dok ulje čim starije tim bolje, u nj ne će ni mufa ni kvasina, ako ga priuba čuvamo u početku, a ako ga budemo pravili po naputku g. Artmana, tad je van svake bolesti i pogibelji, za da bude spravno i zdravo za trgovinu u svako doba i svaki čas.

V. B.

Klerikalizam kod Srba.

Čitamo u zagrebačkom „Srbobranu“: „Ovih dana dobili su srpsko-pravoslavni sveštenici u karlovačkoj mitropoliji od odbora „sveštenkog udruženja“ pravila toga udruženja i uz pravila priloženu izjavu, koja im je poslana na potpis. Protiv toga, da sveštenici stvaraju svoje udruženje, koje će se baviti njihovim staleškim interesima, ne bi mogao niko ništa imati. Ali udruženje, o kome se ovdje radi, nije stvarano da posluži staleškim interesima sveštenstva, nego mu je glavna svrha, da političku slobodu sveštenstva potčini svojoj volji i vlasti, odnosno moći klerikalizma, koji nadahnjuje upravu udruženja.

U izjavi, koja je priložena pravilima udruženja, i koju bi sveštenici imali da potpišu, obvezuju se oni, da će stupiti kao redovni članovi u sveštenko udruženje, potpuno nezavisni i slobodni od discipline druge koje organizacije, naročito nezavisni i slobodni od discipline ma koje političke stranke.

Njihov je glavni cilj, kao što se iz izjave vidi, da sveštenstvo izvuku iz političkih stranaka, da ga načine indiferentnim u nacionalno-političkom pogledu i potčine disciplini svoje klerikalne organizacije.

Neka nam gospoda osnivači toga udruženja kažu, gdje kod rimokatolika postoji takvo udruženje, koje od sveštenstva traži istupanje iz političkih stranaka. Osnivači sveštenkog udruženja hoće od našeg sveštenstva da stvore kastu, koja nema nikakve veze sa životom narodnim i nikakvih viših narodno-političkih ideala i ciljeva.

Nezavisnost sveštenstva od stranačke discipline sasvim je nepotrebna svešteničkom udruženju, koje ne misli prekoračiti svoj krug rada. Njemu je ta nezavisnost potrebna samo za slučaj, ako ono hoće da vodi svoju politiku ili bolje, ako ono hoće da bude jedna stranka, kojoj za provodjanje njene politike i taktike treba disciplina. Medjutim takvo svešteničko udruženje, kakvo ne postoji čak ni kod rimokatolika, ne treba našem sveštenstvu, takvo se svešteničko udruženje ne može ni održati, jer će doći u sukob s našim narodnim društvom, u kome prije ili kasnije mora podleći.“

† Zvonimir Meštrović 1898—1913.

Na 22. ov. mj. rano ujutro, poslije duge i teške bolesti, ostavi ovu suznu dolinu Zvonko Meštrović, učenik četvrtoga razreda na franj. gimnaz. u Sinju.

Mili pokojnik rodio se u Otavicama kod Drniša. Sin je čestitih roditelja. Nje-

gov otac, Jozo, uzor je čovjek i poštenjak. Mali Zvonimir od naravi je bio izvanredno obdaren: njega su u koljevci bile cjelunule Muze. Osobitim je žarom učio poviest. Slava velikih muževa, naročito Aleksandra Velikoga, mladića, zanašala je njegovo mlado srce, i svak je slutio, da je za nešto velika odredjen. Samo što smo po njegovu uvijek rumenu licu sudili, da ga to veliko čeka na ovmome svijetu.

Ne. Njegovo krepko zdravlje nenađano se naruši, ljuta bol uhvati mu se srca — i njemu ne bijaše više lieka. Nakon duga tri mjeseca žestokih boli, osvnanu i crni dan njegove smrti. Crni dan za nas, no za nj sretan i blažen... Do hladnoga groba odpratismo ga na 23. ov. mj. Njegov sprovod ganutljivo se je dojmio svakoga. Sinj je bio u crnini; pjesme i epigrama tumačili su tugu učitelja i učenika. Nu kad se pred njegovim grobom šestoškolac Batinić toplim rječima uime drugoga od njega oprostio, nitko ne mogaše suspregnuti suza.

Čestiti pokojnikovi roditelji i rodbino, poimence Ti, plemeniti oče, Jozo, ne tugujte za svojim Zvonkom. Sjetite se kako je lijepo umro i tješite se stalnim pouzdanjem, da Vam se on s nebeskih visina milo smieši.

A Ti, Zvonimire naš, dragi družo naš, zbogom! Plakali smo za Tobom, jer smo te ljubili mnogo. Ali oprostite nam te suze: mi se sad, kad je Vjera naša prevladala nad kukavnim srcem našim, veselimo Tvojoj sreći i slavi. Bio si odredjen za velike stvari: a ovaj je svet sićušan, sićušan jako. U Nebu Te je čekala i dočekala kruna slave! To nam jamči sveta Tvoja smrt. Takovu smrt, kad se Gospodu sviđi, izprosi, Zvonimire, i nama.

Drugovima svojim.

Nad ranim grobom MOG ZVONKA 22. 1. 1913.

Kô suza vrele grud mi nešto para,
I javor-gusle najradje bih lamô...
Ah, pjeval' kako?... ja bih riđô samo,
Kad mraz mi cvijetak ponajdraži shara.

U plamu prvom proljetnoga žara
Kud ti se nadvi, crna grobna tamo?
Gdje žiça cvijeće cvjetalo je samo,
Sad sjena tvoja nesmiljeno hara...

Ah, Zvonko moj, da Ti si u životu,
Od sunčan-zraka vijenac bih Ti vio,
I pjesmu pjevo: slavije i divotu,

I nikad, nikad prestat' ne bih htio;
A tako, kad Te smrti zastor krije,
Tek suze vrele bijedno oko lije...

Rastuženi učitelj.

Autonomija u občini saljskoj.

Sali, 26. siječnja.

U zadnje vrijeme poslovanje občine saljske bilo zapelo radi raznih okolnosti, osobito radi teške bolesti dugogodišnjeg, inače okretnog tajnika. Neki naši najvnjaci, misleći da je Zemaljski Odbor tu da štiti interese i ekonomiju občina, zaželiše da im dodje za komesara jedan viši zemaljski činovnik, koji je, radi osobitih sveza, rodbinstva i poznanstva u občini saljskoj, bio spreman da ovu občinu uredi u kratko vrijeme i s malim troškom.

Neki otci na Zem. Odboru, u vječnoj brizi za svoje meke duške i unosne stolice, promislili tko zna šta li se tu krije i turili čak u „Slobodu“ priobćenja o najnovijem kursu dalmatinske politike, koji bi imao bio ispoljiti se ponajprije u našoj jednoj občini!!

Ele nama, siromašnoj občini, naprtili komesara, nekog Poletti-a, kotarskog kancelarijskog činovnika, kome, valjda da se malo podkoži, dali 10 K dnevnice, više svakako nego li ga je išlo, a da li je to zaslužio govoriti čemo drugi put. Znamo samo da se od njegova rada ništa ne vidi, a da će na ovogodišnjem proračunu svi odlomci ove siromašne občine imati, kako kažu, 300 občinskog prireza.

O izborima novog vieća nit se radi nit se govori, jer bi u tom slučaju crknula komesaru crna kokoš.

Sad pošto je komesar umirovio starog tajnika, otvorio je natječaj za imenovanje novog i kažu da se hvali da će imenovati novog tajnika po svom četu bez obzira na sposobnosti dotičnikâ i na razpoloženje občina.

Poručujemo gosp. Poletti-u da se vara ako misli da može raditi što hoće i dokle hoće, a visokoj gospodi koja vedre

i oblače da naša autonomija vrtdi, kao takva, koliko i ona najvećeg grada u Dalmaciji. Obćinar.

Iz hrv. i slov. zemalja.

Dalmatinski sabor.

Čitamo u domaćim novinama, da dalmatinskim sabor ne će biti sazvan i to obzirom na izvanjski položaj. Vladi naime u ovom času ne bi bila nikako povoljna uplitanja u pitanja koja tobože prelaze kompetenciju zemaljskog sabora. Tako je već, kada se radi o Dalmaciji...

Tomašić u akciji.

Khuenova desna ruka bivši ban dr. Tomašić stavio se opet u akciju. Radi se o tom, kako bi se iz svih unionističkih elemenata, izključivši koalicionaše, stvorilo blok, stranku, koja bi na temelju minimuma stranke narodnog napredka pošla u izbore i stvorila sabsorsku većinu.

„Srbobran“ o tome javlja: Članovi Tomašićeve stranke narodnog napredka prisustvovali su banquetu, koji je magjarska radna stranka priredila u čast svom novozabranom predsjedniku grofu Kuenu. Sutra dan su držali konferenciju pod predsjedništvom grofa Pejačevića i viećali o političkom položaju. Ta konferencija nije doniela nikakav zaključak o pregovorima u svrhu razpleta krize, nego je prihvatila jednu radikalnu rezoluciju, u kojoj se kaže, da je izljučeno, da bi u Hrvatskoj dobila većinu jedna unionistička stranka tako dugo, „dok se ne odstrane sve pritužbe Hrvata i dok se ne rieše viseća pitanja“. Konferencija se prošle ovoga zaključka prekinula, jer je grof Pejačević morao naglo odputovati u inozemstvo, pa će se nastaviti poslije njegova povratka. Tako kaže službeni izvještaj stranke. U isli čas dao je dr. Tomašić, koji je zajedno s članovima svoje stranke odputovao u Peštu i koji je još uvijek u Pešti, intervjuv, u kom je rekao, da je došao u Peštu u privatnim poslovima, da se sasvim slučajno sastao s grofom Kuenom, ali nije s njim ni rieči progovorio o politici. Još je Tomašić dodao, da njemu ne pada ni na pamet, da se mieša u politiku.

Nama se čini, da se ovdje može primieniti ona: Tko puno dementira, ništa ee dementira.

Gospodarski pregled.

Adresar dobavnih vrela.

Kr. ug. trgovački muzej u Budapešti izdao je po nalogu ministarstva trgovine na hrvatskom jeziku adresar dobavnih vrela raznih proizvoda iz Magjarske i Hrvatske. Ta omašna knjiga od 620 str. oktavformata, štampana kod Dioničke tiskare u Zagrebu, priposlana je po trgovačko-obrtničkoj komori u Zagrebu i nama, te se iz nje razabire, da sadržaje bezbroj imena dobavljača i vrsti robe, te da je za potraživanje praktično udešena. Adresar stoji interesentima na raspolaganju i kod trgovačko-obrtničkih komora u Zadru, Spljetu i Dubrovniku, a nabavlja se kod prijte pomenutog muzeja, sa kojim se može dopisivati i na hrvatskom jeziku, uz cijenu od dvije krune.

Austrijsko parobrodarsko društvo na dionice

„DALMATIA“

uzdržava od 1. maja 1912. sliedeće glavne pruge:

- Trst—Metković A (poštanska)
Polazak iz Trsta ponedjeljak u 5 sati posl. podne
povratak svake subote u 6.15 sati prije podne.
- Trst—Metković B (poštanska)
Polazak iz Trsta u četvrtak u 5 sati poslie podne;
povratak svake sriede u 6.15 sati prije podne.
- Trst—Metković C (poštanska)
Polazak iz Trsta u subotu u 5 sati poslie podn
povratak u četvrtak u 6.15 sati prije podne.
- Trst—Korčula (poštanska)
Polazak iz Tr: a u utorak u 5 sati poslie podne
povratak u ponedjeljak u 6.15 sati prije podne.
- Trst—Šibenik (poštanska)
Polazak iz Trsta u petak u 5 sati poslie podne
povratak u četvrtak u 6 sati prije podne.
- Trst—Makarska (trgovačka)
Polazak iz Trsta svake sriede u 6 sata pos. pod.
povratak svaki ponedjeljak u 1.15 poslie podne.
- Trst—Vis (trgovačka)
Polazak iz Trsta u subotu u 7 sati pos. podne
povratak svaki četvrtak 7.15 pos. podne.

Hrvatske narodne poslovice

uredio V. J. Skarpa, cijena knjizi broširano K 5.—, a uvezano K 6.—, nabavlja se kod „HRVATSKE TISKARE“ u Šibeniku i u svim knjizarama.

Marko Markovina Split

Iza Prokurative (vlastiti stan)

Telefon 93.

Tek. račun kod Filialke Banca
Commerc. Triestina.

I. ZASTUPSTVO I SKLADIŠTE

Eternit za moderne krovove — postavlja po specialnim radnicima.

Cievi od ceramike

Dimnjaci

Pločice za kuhinje, hodnike itd.

Stakla prosta i ornamentalna

Peći glinene postavlja po specialnim

Sparherde radnicima

Papenrde tanki i debeli

Zahodi porculane kompletni — posuda,

daščica, sprema za vodu i dr.

2. GRADJEVNO PODUZEĆE

ovlašteno Dozvolom c. k. Namjestništva

u Zadru, izvadja sve radje svoje struke.

3. PRVA SPLITSKA MLJEKARNA.

Vlastita pomješća putem Poljuda, Proda

Mljeka, Gnjoja, Prašćica za razplod —

amerikanske i njemačke pasmine.

Naslov za pisma i telegrame:

„Marko Markovina — Split“

MODERNO
U SVAKOM SLOGU
SOLIDNO IZRAĐENO
POKUČSTVO
DOBAVLJA SE NAJCIENJE
U SKLADIŠTU POKUČSTVA
A. DELFIN-SIBENIK
VLASTITA TAPEPITARSKA
I STOLARSKA RADIONA

Papir i tuljevi za
cigarete
ABADIE
PARIS
Dobiva se u svim trafikama

INSAM & PRIMOTH

St. Ulrich, Groeden (Tirol).

Utemeljeno godine 1820.

Više puta nagradjeno.

Šiparske radnje iz drveta za crkve

Kipovi svetaca, oltari, propovjedao nice

križni putevi, razpela, jaslice itd.

Katalog uzoraka s cijenama daje se badava.

Za dostavu naručbe do štacije uključivo sa

škrinjom, ne plaća naručitelj.

Kuća za prodati.

Nalazi se na glavnomu putu kraj Šubičevca, u prvom dielu Varoša, sa vrtom, avlijom, i stajom. Obaviesti daje uprava „Hrvatske Rieči“.

Iz grada i pokrajine. RAZNI BRZOJAVI.

Obćinski izbori. Danas je biralo drugo izborno tijelo te su jednoglasno izabrani:

1. Antić Mate pok. Nike, posjednik — Zaton; 2. Bjažić Don Ivo — Šibenik; 3. Despot Ante p. Mate — Mandalina; 4. Drezga Josip p. Vicka — Šibenik; 5. Jurišić Šime p. Jose — Crnica; 6. Jadronja Krste p. Jose — Gorica; 7. Kulić Vladimir p. Jakova — Šibenik; 8. Kronja Tome p. Grge — Gorica; 9. Karadjole Josip, učitelj — Šibenik; 10. Medić Šime p. Ive, posjednik — Rogoznica; 11. Prottega Marko p. Dume — Varoš; 12. Županović-Galja Lovre, posjednik — Rogoznica. Glasovalo je ukupno 94 birača.

Kretanje brodova u šibenskoj luci. Kroz godinu 1912. unišlo je u šibensku luku 4075 brodova sa 800.408 tona.

Ribarsko-koraljarska Zadruga u Šibeniku imala je u nedjelju 26 t. g. pod predsjedanjem g. Dr. Ante Dulibića svoju glavnu godišnju skupštinu. Skupština je bila brojno posjećena, a sudjelovao je i konsulent g. Oberthor. Jednoglasno je bila potvrđena stara uprava, a mjesto preminulog člana Ive Ljube biran je u upravu Ante Despot p. Mate.

Zaključni računi i bilanc bijahu jednoglasno odobreni, te primljeno više korisnih predloga za napredak društva.

Bilanca je sljedeći: Aktiv: novac u blagajni 40.14 K; Pokućstvo i strojevi 2051.57 K; vrijednost koralja 10442.40 K ukupno 12534.11 K. Pasiv: Bez kamatni zajam K 7000; s kamatom 4587 K; razni računi 207.97 K; pričuva 6 K. zadružni djelovi 703.14. Ukupno K 12534.11.

† **Don Ivo Cetinić.** Dne 24 ov. mj. preminuo je u Blatu na Korčuli vlč. Dn. Ivan Cetinić, umirovljeni župnik, u 66oj godini života. Dne 26 ov. mj. bio je sahranjen uz veliko saučešće svećenstva i naroda. Vječni mu pokoj!

U ime Njegova Veličanstva Cara! C. K. Okružni Sud u Šibeniku kao tiskovni riješavajući prijedlog c. k. državnog odvjetništva od 23 siječnja o. g. poslovni broj Ss 5/13/2, sudi:

I. Sadržaj ulomka vijesti pod naslovom „Zapostavljanje Hrvata u vojsci“ od riječi „Ali da se“ do „Vrsnoća vojnika“ ujedno s naslovom (2 strana, 1 stupac);
2. Sadržaj cijelog članka pod naslovom „Nemili pojavi u vojništvu“ (III stranica, 1 stupac);

Štampanih u broju 784 periodičnog časopisa „Hrvatska Rieč“ objelodanjenog u Šibeniku dne 23. januara 1913 tiskom „Hrvatske Tiskare“ pod odgovornim uredničtvom Josipa Drezge sačinjavaju pristupak predviđen u čl. IV zakona 17. decembra 1862 ex 1863.

II. potvrđuje obavljenu zapljenu;
III. zabranjuje daljno rasprostriranje zapljenjenog ulomka i članka;

IV. odreguje uništenje zapljenjenih primjeraka i svih onih što bi se još mogli zapljenuiti, rastavu dotičnog štamparskog sloga i redovito objelodanjenje osude u zvaničnom listu.

Razlozi: Sadržaj zapljenjenog ulomka pod I, kao i cijelog članka pod II takav jemda je po istom očita namjera, da se izopačenjem stvari nastoji da razdraži druge na preziranje i mržnju protiv c. k. Vojnih Vlasti, c. k. časničkog zbora ove garnizone i pojedinih časnika iste u pogledu njihova uređivanja. — C. K. Okružni Sud u Šibeniku odio VI, na 24 siječnja 1913 — Silobričić.

Položaj u Banovini pred carevinskim viećem.

Beč, 28 siječnja. U povodu današnjeg otvora carevinskog vieća Slovenci i Hrvati izniet će na dnevni red položaj u Banovini te će govoriti i o akciji koju vode svenjemački zastupnici proti jugoslavenskom pitanju.

Smrt nadvojvode Rainera.

Beč, 28 siječnja. Nadvojvoda Rainer preminuo je sinoć u 5 sati u 85 godini, nakon 24 satne teške agonije.

Zastupnička kuća u današnjoj sjednici izkazala je preminulom dužna počasti te je u znak žalosti sjednica dignuta. Na dan sprovoda kazališta bit će zatvorena. Čitav grad je u crnini. Novine objelodaniše posebna izdanja.

Pronevjerio 30 milijuna.

Brisel, 28 siječnja siječnja. Defraudant Vilmaert pronevjerio je 30 milijuna franaka, a zatim pobjegao. Razpisana je nagrada od 15.000 franaka za onoga tko ga pronadje.

Hrvat preletio Alpe.

Beč, 4 siječnja. O aviatičaru Bjelovučiću (otac mu iz Dalmacije), koji je preletio Alpe uzdignuv se na istom mjestu gdje i unesrećeni Chavez, novine konstatuju da je liet Bjelovučićev bio sjajan. Osobito se izište opasnost poduzeća.

Izborna reforma u Englezkoj.

London, 28 siječnja. Vlada je pustila da u zakonskoj osnovi o izbornoj reformi propane ustanova kojom bi se izborno pravo dalo i ženama.

Smrt aviatičara.

Buenos Aires, 28 siječnja. Aviatičar Eusebione srušio se te odmah umro.

Berchtold u audijenciji.

Beč, 28 siječnja. Kralj je primio u audijenciju ministra vanjskih posala grofa Berchtolda.

Rusinsko sveučilište.

Beč, 28 siječnja. Buduć pregovori između Poljaka i Rusina neuspjeli, izostat će kraljevo ručno pismo, a za ustanovljenje rusinskog sveučilišta podastriet će se parlamentu zak. osnova.

izravna njemačka vozna pruga sa brzim i poštanskim parobrodima.

Odprema putnika
na sve strane svijeta
naročito na putovima

Hamburg - New York
Hamburg - Philadelphia

Hamburg-Argentina
Hamburg-Brazilija
Hamburg-Danada
Hamburg-Cuba

Hamburg-Mexico
Hamburg-Afrika
Hamburg-Engleska
Hamburg-Francuska

Zabavna pomorska putovanja.
Putovanja oko svijeta, vožnje na istok, u istočnu Indiju, u južnu Ameriku, te vožnje po sredozemnom moru. Putovanja na Sjever do Gronhelma, na otok Island, na sjeverni kap i Spitzbergen.
Vožnje po Nilu.
Upute se šalju i daju besplatno.

Hamburg - Amerika Linie,
odja za putnike, Hamburg

Zastupstvo u Trstu: Hamburg-Amerika Linie
General. agentura za Primorje, Via Porporelle.

KO ŽELI ZDRAVLJA

neka pohodi glasovito

Spljetsko sumporno kupalište

NAGY I DRUG

koje posjeduje, kako već poznato, najljekovitiju mineralnu vodu u Evropi. U jednoj litri sadržano je 31.5 grama razne soli. — Otvoreno cijelu godinu.

Prospekte šalje uprava.

PRVORAZREDNOM DIPLOMOM I ZLATNOM MEDALJOM
:: NA RIMSKOJ I BRUSELJSKOJ IZLOŽBI NAGRADJENA ::

TVORNICA VOŠTANIH SVIEĆA

VLADIMIR KULIĆ ŠIBENIK

PREPORUČA SVOJE PROIZVODE P. N. gg. ŽUPNICIMA, CRKOVINARSTVIMA I BRATOVŠTINAMA.

POZOR! Na sve naručbe što se prime inicijativom Hrv. kat. nar. djačtva, na korist njihovu davani 5%. - -

JESAM LI PLATIO PREDPLATU?

„CROATIA“

osiguravajuća zadruga u Zagrebu
jedini je domaći osiguravajući zavod. :: Utemeljena g. 1884.

CENTRALA: Zagreb, u vlastitoj palači, ugao Marovske i Preradovićeve ulice.

PODRUŽNICE i GLAVNA ZASTUPSTVA: Osijek, Rieka, Sarajevo, Ljubljana i Novisad.

Podružnica u Trstu, Via del Lavatoio br. I., II. kat
Telefon 25-94

Ova zadruga prima uz povoljne uvjete sljedeće vrsti osiguranja:

I. Na ljudski život:

1. Osiguranja glavnica za slučaj doživljaja i smrti.
2. Osiguranja miraza.
3. Osiguranja životnih renta.

II. Protiv šteta od požara:

1. OSIGURANJA ZGRADA (kuća, gospodarskih zgrada, tvornica, industrijalnih poduzeća).
2. OSIGURANJA POKRETNINA (pokućstva, dućanske robe, gospodarskih strojeva, blaga itd.).
3. OSIGURANJA POLJSKIH PLODINA (žita, sijena itd.).

III. Staklenih ploča protiv razlupanja.

Zadružna imovina u svim odjelima iznosi . . . . . K 2,713.674.13
Od toga temeljna glavnica . . . . . K 800.000.—
Godišnji prihod premije . . . . . K 1,363.040.89
Isplaćene odštete . . . . . K 4,970.238.48

Sposobni posrednici i akviziteri primaju se uz povoljne uvjete.

Zastupstvo za Šibenik i okolice
VLADIMIR KULIĆ - ŠIBENIK

PREBLAUER, SAUERBRUNN

:: :: I AUENQUELLE :: ::

:: :: MINERALNA VODA KISELICA :: ::

Čista alkalična, posve naravna alpinska kiselica, uvijek svježja, preporučena od svih liečnika kao najprijaznija voda za stolno piće te kao najbolje sredstvo proti želudčanim i bubreznim te spolnim kroničnim bolestima. Budući je rasićena izobiljem ugljične kiseline, to je izvrstna za miešati sa vinom ili bilo kojim drugim pićem, te se pije veoma za njezine vrstne ukuse.

Nalazi se u svakom hotelu, restauracijam i svim dućanima.

Glavno skladište za Trst, Primorje, Istru i Dalmaciju:

Hermann Towitz, Trst.

Zastupstvo za Dalmaciju:
IVO MACHIEDO, Dubrovnik.

BAČAVA HRASTOVIH

OD 3 1/2 DO 4 HL.

VELIKA ZALIHA

MUŽKIH ODIELA ZA ZIMSKU SEZONU

NAJMODERNIJEGA KROJA — — — — — UZ VRLO UMJERENE CIENE.

☞ SUVIŠE ODIELA ZA AMERIKU. ☜

PIO TERZANOVIĆ - ŠIBENIK

Ne boji se nikakove utakmice.

Velika zaliha svakovrstnih

MREŽA OD PAMUKA

(KOTUNA) od prve svjetske tvornice.

Suviše

MREŽA TALIJANSKIH (puljizkih)

KRALJICA DAGMAR

HISTORIČKI ROMAN

ČESKI NAPISAO VACLAV BENEŠ TRŽEBISZKY - PREVEO PAVAO M. RAKOŠ

60.

„A da li će doći u Pršemislu?“

„Već je došao!“

„A kad?“

„Danas ujutro!“

„O, dobro sam znao, da je to on; a kako da se čovjek odvaži!“

„Da sam znao, ipak se ne bi svladao! — Jašio je na konju kao i svaki drugi, i šljem je imao isti, ni po odjelu nije se razlikovao od drugih, i o boku imao je mač za dvije ruke, a ipak je to smjelost, uzeti za boj tako težak mač...“

„S njim je bio plzeński župan, Drslav Černin.“

„Bože moj! — Da mi na um palo nije! — Naravno — naravno — ta bio je sličan Černinu... Na drugoj strani jahao je još neki gospodin... Ispod ogrtača vidio mu se crveni kaputić s velikim bijelim krstom...“

„Bavor Strakonicki, veliki prior viteza svetog Ivana.“

„Aha! — I njega mogao sam poznati. Takve ljude često vidim u Pragu kod svete Marije za mostom...“

Seljak si predbacivao i sa svim prstima udario se po čelu, čudeći se, da se toga nije prije sjetio.

„Sve sam to znao; odmah sam ih poznao; a kako bi se smio usuditi, da ih ustavi i pozdravi!“ tumačio je drugi seljak.

Iznenadno oglasila se u mirnom kraju trublja, jedanput — dvaput — triput. Jahači skinuše s usnica drvene čaše, medicu ni popili nisu, ukratko zahvalili se seljacima, podboli su konje i odjedzili su ogromnim poljem na onu stranu, odakle su čuli zategnuto trubljenje... .

Pršemislu Otokar dao je pozvati pojedine odjele u jednu četu... Do Praga nije bilo više daleko, i trebalo se na sve pripremiti... Pod njegove zastave skupila se iz jugozapadne Češke vojna sila, koju je mogao postaviti proti svakom broju svojih neprijatelja. Černini su mu zaista priredili čvrsto tlo, što su brižnije samo mogli. Ako Bog da, sad ne će morati ostaviti domovinu... .

Pršemislova vojska utaborila se u tihoj dolini, koja se u daljini od sata hoda sužuje sve više i više, dok se ne pretvori u uski klanac, sagrađen s obje strane visokim stjenama, između kojih se valja bistar potok u Berounku, oplakujući svojim valima kremenasto stijenje.

Po dolini izmjenjuju se šume s vrtovima, šume su po obronku a vrtovi u dolini... Za svako stablo bio je privezan konj, a za nekog i dva... Upalili su i vatre; magle bile su guste, da nije mogao dim da ih prođe, a da se i dignu, Pršemislu se i onako niko u Pragu ne nada... .

Ovaj bojni pohod zaista je kao kod duhova... Kamogod su došli, nigdje nisu dugo ostali... Danas ostat će u toj dolini do noći i otići će tek kad se smrkne — i ustavit će se pred Pragom, kad u Pragu o Pršemislu niko ni sanjati ne će... .

„Udarit ćemo na bedeme, svijetli gospodaru, čim im se približimo! Prije nego zoru pozdrave pijetli, sjedit ćeš na Hradčanima na vojvodskom prijestolju!“

Drslav Černin s obje ruke opirao se o dugi mač.

Knez na ovaj predlog nije odgovorio. U mislima bile su mu zadnje riječi njegove ljubljene Draguške, kad ju daleko na sjeveru strašno pritisnuo na grudi i kad ju cjelunuo u lice: „Štedi krv, radije opraštaj, oče moj... Ta njihova krv je i naša krv... Oče, obećaj to svojoj Draguški!“ Mjesto odgovora ponovo je poljubio svoju kćer; i otac Dobrogost savjetovao, da se najprije pokuša mirno pogoditi, da ga svuda razumu i da mu svuda otvore kapije... I za to nije odgovorio Černinu na njegov predlog.

„Ako ti ova stvar ne podje danas za rukom, svijetli gospodaru, izgubljena tvoja stvar i ako prodje naša vojna bez uspjeha, izgubljeni smo i mi... I mi ćemo morali potražiti gostoljubivi krov izvan granica...“ dodao je Ratmir iz Krasikova.

„Ne bi ih bilo pametno dočekati na polju... Prag kod prvog juriša past će u naše ruke... Moramo ga zauzeti.“

Bavor Štrakonicki stiskao je desnicom balčak teškoga mača, kojeg je donio iz križarske vojne.

Pršemislu je još uvijek žutao, a u duši mu odjekivale posljednje riječi Draguške i oca Dobrogosta glasnije i glasnije; a kraj toga bio mu taj brat između svih članova njegove porodice najodaniji, uvijek najiskreniji; ta radi njega su ga proganjali, radi njega zatvorili.

Pršemislu upirao je pogled u snijeg, kao da čita na bijeloj odjeći sam Bog znade kakve vijesti.

Najjednom digao je glavu, okrenuo se na gospodu, gorku se nasmiješio i progovorio je: Čini mi se, da trnje, kojim je obasut svaki kneževski prjesto, tek sad počinje da bode. Iz daljine vidjeli smo samo cvijeće, a glog se pokazao našim očima tek iz blizine... Svjestan sam svojih dužnosti prema vama, moji vjerni, ne tajim, da bi ste radi moja nesreće trpjeli i štetu i vi; a poznam i svojega brata, koji mi ni u mislima nikad ništa zla učinio nije... Sami ste rekli, da je primio vladu u tim državama samo za to, jer o meni nije bilo ni glasa, ni traga... Nadam se, da ću se s Vladislavom pogoditi bez mača...“

„Svijetli tvoj brat je iz dna duše dobar gospodin! — A njegovi savjetnici!“

„Da se bar njihova utjecaja riješi u odlučnom času!“ Pršemislu opetovano protivio se Černinu.

„A ako mu se prjesto dopao, vojvodo moj? — Zar mu se nebi bilo teško rasti s čašću kneza!“

„Onda ću si svoje pravo braniti mačem i osvojiti ću ga... Onda ću prihvatiti vašu cijenjenu naklonost i vašu pomoć... Eto već dolaze poslanici... Dakle!“

Pred Otokarom ustavilo se nekoliko ljudi, obučenih u obične kožuhle građana i s jarečim kapama na glavi.

„U Pragu, svijetli vojvodo, sve je mirno... Niko o nama ni ne sanja... Svi su posve bezbrižni... Knez, vele, da se sprema, da otputuje u Moravsku... O nama niko ne mislio nije...“

„A što misle Pražani?“

Poslanik bio je, kao da razmišlja, da rekne istinu, ili da radije šuti i da se mudro izgovori.

„Čuješ li? — Što vele u Pragu o novom vojvodi?“

„Ne mogu, da ga se dosta nahvale...“

Poslanik pritajio je glas i oborio je glavu.

„Odjedod smo se raspitivali, svagdje su nam rekli: Kolike je razlike između prije i sada!“

„Jeste li čuli?“

Pršemislu okrenuo se trojici gospode, s kojima se čas prije svjetovao.

„Čini po svojem razumu; mi smo ti obećali vjernost još pred više godina, očuvali smo je neoprljano do danas i očuvat ćemo ti je kroz cijeli život...“

„Kroz cijeli svoj život!“ progovorili su za Černinom kao iz jednog grla Bavor Strakonicki i Ratmir iz Krasikova.

(Nastavit će se).

OGLAS.

Častimo se javiti P. N. občinstvu, da naša krojačnica te gg. trgovci MARKO JAKOVLJEVIĆ i IVE ŠAIN u ŠIBENIKU i PETAR PILIĆ u ZADRU prodavaju gotova odijela solidno izradjena iz naše čiste vunene štofe po Kr. 32.— od broja 44 pa unapred, i izvrstne kuverte u raznim bojama takodjer iz čiste vune uz veoma umjerene cijene. Vanjski trgovci, ako žele nabaviti gotova odijela i kuverte, neka se obrate našoj tvornici, gdje će na gore spomenute cijene takodjer dobiti popust.

Odličnim štovanjem

**PRVA DALMATINSKA TVORNICA PREDIVA I TKALA
PAŠKO RORA & drug**

HRVATSKA VERESIJSKA BANKA

:: PODRUŽNICA ŠIBENIK ::

Centralna DUBROVNIK. Podružnica u SPLITU i ZADRU
DIONIČKA GLAVNICA 2,000.000 K
PRIČUVNA ZAKLADA U PRITIČCI 250.000

BANKOVNI ODJEL

PRIMA ULOŽKE NA KNJIŽICE U KONTU KURENTU I ČEK PROMETU; ESKOMPTUJE MJENICE, OBAVLJA INKASO, POHRANJUJE I UPRAVLJA VRIEDNINE. DEVIZE SE PREUZIMLJU NAJKULANTNIJE. IZPLATE NA SVIM MJESTIMA TU I INOZEMSTVA OBAVLJAJU, SE BRZO I UZ POVOLJNE UVJETE.

MJENJAČNICA

KUPUJE I PRODAJE DRŽAVNE PAPIRE, RAZTERETNICE, ZALOŽNICE, SRECKE, VALUTE, KUPONE. PRODAJA SREČAKA NA OBROČNO ODPLAĆIVANJE. OSJEGURANJE PROTI GUBITKU ŽRIEBANJA, REVIZIJA SREČAKA I VRIEDNOSTNIH PAPIRA BEZPLATNO. UNOVČENJE KUPONA BEZ ODBITKA.

GRADJEVNO PODUZEĆE

PETAR BLASOTTI & FRANO ŠKOTON

IZPITANI ZIDARSKI MAJSTOR - - ŠIBENIK

PODUZIMLJE SVAKU VRST GRADJEVNIH RADNJA I POPRAVAKA. — SPECIJALISTA U GRADNJI ŠTEDNJAKA (SPARHETA) I SOBNIH PEĆI

PODUZIMLJE ČVRSTE RADNJE U CEMENT BETON (EIZENBETON) BEZ POTREBE ŽELJEZNIH GREDA. — POSEBNA KANCELARIJA ZA NACRTE I TREBOVNIKE KUĆA PASINI PUT SUDISTA.

Poljodjelska Zajmovna Blagajna

Zadruga uknjižena na neograničeno jamstvo

u ŠIBENIKU.

Ukamaćuje novac na uložne knjižice uz

5%

VELIKA ZLATARIJA
Gi. PLANČIĆ
Vis-STARIGRAD-Velaluka

NOVO IZRADJENE
:: RADNIČKE KNJIGE ::

- SLUŽBOVNE KNJIGE -

NABAVLJAJU SE U

HRVATSKOJ TISKARI

(Dr. Krstelj i drug) Šibenik.

Losconcz & Hatvanski paromlinovi od Borsod Mischolz i Istvanskog dioničkog društva proizvadjaju najbolje i najizdašnije vrsti

:: BRAŠNA ::

Najveće mlinsko poduzeće.

Dnevna produkcija 700.000 kilograma brašna.

Glavno zastupstvo i skladište kod tvrdke:

FRAN LENTIĆ Trst.

Vodovode

Šmrkove

svih vrsti izradjuje najveća slavenska tvrdka Monarkije

ANT. KUNZ
Hranice (Morava).

Praktične upute i približni troškovnici badava.